

ASPECTE DE EVALUARE ÎN INSUFICIENȚA CARDIACĂ SECUNDARĂ HIPERTENSIUNII ARTERIALE DE ORIGINE RENALĂ LA ADOLESCENȚI

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”,
Departamentul de Pediatrie

Actualitate. Datele epidemiologice noi, ultimele rezultate ale cercetărilor clinice și standardele actuale bazate pe ghidurile internaționale în etiopatogenia, diagnosticul și tratamentul hipertensiunii arteriale au adus viziuni noi semnificative în managementul bolnavilor cu insuficiență cardiacă congestivă. În ultimii 5-10 a fost confirmată poligenitatea hipertensiunii arteriale, care reprezintă un complex de modificări interrelaționale ale factorilor genetici, hemodinamici, metabolici și neurohormonali.

Material și metode. A fost efectuat un studiu care a inclus estimarea complexă a simptomatologiei clinice, ale indicatorilor homeostazei, ale parametrilor hemodinamici esențiali în evoluția insuficienței cardiace congestive la 52 copii cu hipertensiune arterială secundară unor patologii reno-parenchimatose. Examenul general al pacienților a inclus investigații adiționale: electrocardiografia, ecocardiografia Doppler, ecografia organelor abdomenale și ale organelor sistemului reno - urinar, urografia i/venoasă după indicații clinice, retinoscopia. Inițial în cadrul primei etape de diagnostic au fost aplicate investigațiile de laborator usuale: determinarea hemoglobinei și a hematocritului în hemoleucogramă, ale proteinuriei (microalbuminuriei în sedimentul urinar/24 ore), ale indicilor de coagulare (fibrinogenului, factorului de coagulare a sângelui VII, indicelui INR), a produșilor metabolici ale retenției azotate (ureea, creatinina, azotul restant, acidul uric), enzimelor ficatului (lactatdehidrogenaza serică, bilirubina, aspartataminotransferaza), ale glicemiei bazale, lipidogramei.

Rezultate. Din totalul bolnavilor cu HTA 38 bolnavi (73%) au avut o evoluție a HTA labilă, iar 14 bolnavi (26,9%) evoluție stabilă a HTA. În cadrul examenului individual ecocardiografic în studiul dat disfuncția diastolică de tip hipertrofie a fost determinată la 13,4% (7 bolnavi) din pacienții cu HTA stabilă și la 8 bolnavi (21%) din pacienții cu HTA labilă. Au fost cercetați parametrii de performanță cardiacă: masa miocardului ventriculului stâng și indicele masei miocardului VS (MMVS, IMMVS). S-a constatat o majorare semnificativă a MMVS cu 103%, iar după 6 luni acest parametru a rămas majorat cu 91%. Modificările IMMVS au notat o sporire inițială cu 78% în comparație cu lotul martor, peste 6 luni de observație fiind sporit cu 86%. Evaluarea variabilelor parametrilor ecocardiografici ale miocardului VS obținuți denotă performanța geometrică a inimii numită „remodelare patologică” la bolnavii cu ICC secundară hipertensiunii arteriale de origine reno-parenchimatose.

Concluzie. Estimarea indicilor hemodinamici în cadrul examenului ecocardiografic a elucidat variantele și criteriile diagnostice de remodelare a inimii la bolnavii cu insuficiență cardiacă congestivă și a servit drept reper în evaluarea evenimentelor clinice de durată la terapia patogenetică aplicată.

Cuvinte-cheie: hipertensiune arterială, insuficiență cardiacă, remodelare a miocardului, parametrii hemodinamici.

Guțuleac Radu

ABORDAREA INTERDISCIPLINARĂ ÎN DIAGNOSTICUL ȘI TRATAMENTUL ENUREZEI LA COPII

Centru de Sănătate Prietenos Tinerilor "Neovita"

Cuvinte cheie: enureza, incontinența urinară la copii, disurii la copii.

Relevanța subiectului: Incontinența urinară este o problemă majoră atât la copii cât și la adolescenți având o incidență de 20 % până la 5 ani, și pînă la 10 % la 10-12 ani. La copii și adolescenți se atestă mai multe forme de incontinență urinară dar rolul de bază îi revine Enurezei. Persistența incidenței înalte al acestei patologii în perioada adolescenței ne vorbește despre lipsa unui algoritm de diagnostic și tratament eficient în rândul personalului medical de profil (urologic) și neprofil ce abordează această patologie.

Impactul acestei patologii asupra copilului fiind foarte mare de la neîncredere de sine, scadearea autoaprecierii, apariția fobiilor pînă la dezadaptare socială.

Materiale și metode: S-au studiat algoritmele de diagnostic și tratament al societăților naționale și internaționale de profil.

Rezultate: S-a elaborat un algoritm de diagnostic pentru personalul medical neprofil, ce primar se confruntă cu această patologie, completat ulterior de un algoritm de diagnostic mai complex de către serviciul medical specializat, de profil cu eloborarea ulterioară al unui tratament cât mai eficient. Acest algoritm v-a permite un diagnostic precoce al patologiei date, o conlucrare productivă interdisciplinară cu evaluarea formelor și cauzelor enurezei și referirea exactă către personalul medical specializat.

Concluzii: O abordare comună, interdisciplinară al acestei patologii v-a permite un diagnostic precoce și exact pentru a elabora o conduită corectă de referire și tratament maximal specific și eficient.

Olena Kovalchuk, Oleksandra Sluzhynska

IMPLEMENTATION OF INTERACTIVE METHODS OF PREVENTIVE WORK WITH VULNERABLE YOUNGSTERS

SALUS Charitable Foundation, Lviv, Ukraine

Foreword: Founded in 1996 SALUS Charitable Foundation is providing activities aimed on health promotion and improving of physical and psychological health of Ukrainians. Activities focused on STIs and AIDS prevention, health promotion and human rights protection are part of the of SALUS Foundation's strategic tasks. Experienced trainers of SALUS during 20 years have developed and/or adjusted unique trainings together with helpful manuals and hand outs. The trainings are popular and of big demand within youth groups all over Ukraine.

Materials and methods: Developing of own interactive methodologies of interactive preventive work, adopting for Ukrainian youngsters successful European practices of interactive trainings on healthy lifestyle and violence prevention. SALUS Foundation's staff members have worked out 3 kinds of interactive trainings: «The World of Girls and Women», «The World of Men», «When And How To Say NO». The training on violence prevention called "Let's talk frankly" has been adopted from the French one in co operation with partner NGO from Nice (France) ALC.

Aim: The aim of workshops is not simply conveying information about health and risks. The trainers should influence young people's values towards healthy options in ways which have as much appeal and attraction as the allure of the risk taking alternatives. For example, in considering health educational messages to cut down the incidence of unprotected casual sex in young people, traditional approaches which centre on urging general sexual restraint, are unlikely to be successful. Such approaches fail to address the reality and motivation of risk-taking behaviour in young people.

Activities: During the period from 2004 till our days hundreds of trainings have been performed.

1) The methodology of gender sensitive training games «The World of Girls and Women» and «The World of Men» created by SALUS trainers' team - to provide in playful way full, correct and comprehensive information on issues that are key for young people: sexual and reproductive health and rights, family planning, gender equality, violence, HIV and STIs, healthy life style, right choices in life, relations, some legal aspects of their lives and other. «The World of Men» training has been adjusted in 2004 with support of Elton John Foundation. «The World of Girls and Women» has been created in 2006 with support of Ukrainian Women Foundation.

2) The methodology of training exercise «When And How To Say NO» designed by SALUS trainers' team - to teach young people (especially girls) in playful way the basic skills of assertiveness, dignity, self-respect and respect to others, the ways to escape and solve conflict situations. The main objective of the training – visualisation of the gender and violence issues for young women (15-22) with the help of innovative interactive training methodologies. The training was created in 2010 with support of Feminist Review Trust (Great Britain).

3) The innovative approach to problems of violence within adolescents has been introduced and approbated in Lviv region and Western Ukraine since 2005 within the EU project "Development of Network of Innovating Social Services in UKRAINE for Women Victims of Trafficking". The project was developed in partnership with Secours Catholique Caritas France, ALC and Caritas Ukraine thanks to the support of the TACIS IBPP program. It was implemented in 2004-2005. Using the experience of ALC organization (France) "Grain de Sable" project was designed as a global programme for the prevention of violence to adolescent boys and girls. The project was of big success and of great demand in Ukraine. The recommendations and tutorial manual for educators have been developed.

Besides above mentioned interactive methodologies, SALUS Foundation has had extensive experience in providing health education concerning sexually transmitted infections (STIs) and HIV/AIDS prevention in Lviv and Lviv Region. As a result of this experience the organization has developed many professional and lay contacts.

In spring 2009 SALUS participated in pilot project of International AIDS Alliance in developing of the «Living Libraries». The «Living Libraries» were first launched in Ukraine thus SALUS gained a unique experience. More than 1000 participants took part in over 15 «Living Libraries» held in Lviv region. The most popular alive «books» were: HIV-positive woman, gay, disabled person, social outreach worker. The informational materials have been distributed within the action. Over 600 persons passed the HIV-tests due to «Living Libraries» motivation. As the result of the activities the informational level and the rate of tolerance within youth has increased by 9% and within adults – by 5%.

In 2001-2003 several Ukrainian NGOs participated in EU-USA project on HIV prevention among youth. The methodology of cascade trainings was used. The good partnership relations have been established.

The Community Centers for vulnerable groups (mostly women and girls) exist in 5 cities and were supported by different donors (UNICEF, International Alliance on HIV/AIDS in Ukraine, All-Ukrainian Network of PLWH).

Conclusions: The methodology of interactive trainings has proved its efficiency and success. The main objective of the trainings have been reached. They were as following:

- Increasing informational and educational level of participants,
- Popularization and teaching educators of innovative methods working with youth
- Forming tolerant attitude towards people living with HIV/AIDS and other vulnerable groups, fight with stigma and discrimination in the society
- Promotion of the healthy life style, informed decision making, responsibility towards own health and the health of others, decrease risk behavior
- Respect for moral and human values

While designing the programme of workshops and developing information materials for the project team and trainers will apply the main key points:

- Clear, realistic and measurable objectives
- Start with what young people already know and think
- Convey clear and accurate information
- Challenge and correct misinformation and prejudice
- Avoidance of over-reliance on mass media methods
- Use the language and imagery of youth
- Education sensitive to individual background and culture
- Personalise the risks
- Use fear appeals with caution
- Encourage appropriate use of legislation and political measures

The successes and outcomes of the projects are used and further developed: reintegration assistant and medical services, crisis Centre for persons in crisis situation, training seminars against domestic violence, introduction of sexual education for children, HIV and STIs preventive education for youth, fight stigma and discrimination of vulnerable towards HIV/AIDS groups in technical schools, "ART Against AIDS" program, "Living Library", "Mobile Ambulance" – motivation of youth to pass tests on HIV.

Liuba Ceban

Crizele adolescenței ca si oportunități de dezvoltare personală